EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

15. aprill 2010 *

Kohtuasjas C-511/08,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Bundesgerichtshof'i (Saksamaa) 1. oktoobri 2008. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 25. novembril 2008, menetluses

Handelsgesellschaft Heinrich Heine GmbH

versus

Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees J.-C. Bonichot, kohtunikud C. Toader (ettekandja), C. W. A. Timmermans, P. Kūris ja L. Bay Larsen,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

kohtujurist: P. Mengozzi,
kohtusekretär: ametnik R. Şereş,

arvestades kirjalikus menetluses ja 29. oktoobri 2009. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV, esindaja: *Rechtsanwalt* K. Haase,

– Saksamaa valitsus, esindajad: M. Lumma ja S. Unzeitig,

– Hispaania valitsus, esindaja: J. Rodríguez Cárcamo,

– Austria valitsus, esindaja: C. Pesendorfer,

– Portugali valitsus, esindajad: L. Inez Fernandes ja H. Almeida,

– Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: W. Wils ja H. Krämer,

olles 28. jaanuari 2010. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 1997. aasta direktiivi 97/7/EÜ tarbijate kaitse kohta sidevahendi abil sõlmitud lepingute korral (EÜT L 144, lk 19; ELT eriväljaanne 15/03, lk 319) artikli 6 lõike 1 esimese lõigu teise lause ja lõike 2 tõlgendamist.

2 See taotlus esitati Handelsgesellschaft Heinrich Heine GmbH (edaspidi „Handelsgesellschaft Heinrich Heine") ja Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV (edaspidi „Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen") vahelise kohtuvaidluse raames, mis käsitleb sidevahendi abil sõlmitud lepingute puhul tarbijatelt lepingust taganemise korral kauba kättetoimetamiskulude nõudmist.

Õiguslik raamistik

Liidu õigusnormid

3 Direktiivi 97/7 põhjendus 4 sätestab:

„[Arvestades, et] uute tehnoloogiate kasutuselevõtmine annab tarbijatele rohkem võimalusi saada teavet pakkumiste kohta kõikjal ühenduses ning esitada tellimusi; mõned liikmesriigid on juba võtnud erinevaid või lahknevaid tarbijakaitsemeetmeid seoses kaugmüügiga ja see on kahjustanud ettevõtetevahelist konkurentsi siseturul; seetõttu on käesolevas valdkonnas vaja kehtestada minimaalsed ühiseeskirjad ühenduse tasandil."

4 Nimetatud direktiivi põhjendus 14 on sõnastatud järgmiselt:

„[Arvestades, et] tarbija ei saa tegelikult toodet näha ega osutatava teenuse laadiga tutvuda enne lepingu sõlmimist; tuleks sätestada lepingust taganemise õigus, kui käesoleva direktiiviga ei ole ette nähtud teisiti; et kõnealune õigus ei oleks pelgalt vormiline, peavad tarbija võimalikud kantavad kulutused taganemisõiguse kasutamise korral piirduma kauba tagastamisega seotud otseste kulutustega; taganemisõigus ei piira tarbija siseriiklikest õigusaktidest tulenevaid õigusi, eelkõige selliste toodete või teenuste saamisel, mis on ebakvaliteetsed või ei vasta kõnealuste toodete või teenuste

pakkumises esitatud kirjeldusele; liikmesriikide ülesandeks on kindlaks määrata taganemisõiguse kasutamisest tulenevad muud tingimused ja kokkulepped."

5 Selle direktiivi artikkel 4 „Eelteave" sätestab lõikes 1 järgmist:

„1. Tarbijale antakse piisavalt vara enne sidevahendi abil lepingu sõlmimist järgmine teave:

[…]

c) kauba või teenuste hind koos kõigi maksudega;

d) kättetoimetamiskulud, vajaduse korral;

[…]".

6 Selle direktiivi artikli 6 „Taganemisõigus" lõiked 1 ja 2 sätestavad:

„1. Tarbijal on õigus vähemalt seitsme tööpäeva jooksul igast sidevahendi abil sõlmitud lepingust taganeda ilma sanktsioonide ja põhjendusteta. Ainus taganemisõiguse kasutamisega seotud maks, mida võib tarbijalt nõuda, on kauba tagastamise otsesed kulud.

[…]

2. Kui tarbija on kasutanud taganemisõigust käesoleva artikli alusel, on tarnija kohustatud tasuta tagastama tarbija makstud summad. Ainus taganemisõiguse kasutamisega seotud maks, mida võib tarbijalt nõuda, on kauba tagastamise otsesed kulud. Kõnealune tagasimakse tuleb teha võimalikult kiiresti, kuid igal juhul 30 päeva jooksul."

7 Selle direktiivi artikkel 14 „Miinimumklausel" sätestab:

„Tarbijakaitse kõrgema taseme tagamiseks võivad liikmesriigid käesoleva direktiivi reguleerimisalas kehtestada või säilitada rangemad sätted, kui need on kooskõlas asutamislepinguga. Kõnealuste sätetega võib liikmesriik vajaduse korral ning üldistes huvides keelata oma territooriumil teatavate kaupade ja teenuste, eeskätt ravimite turustamise sidevahendi abil sõlmitud lepingute alusel, võttes seejuures nõuetekohaselt arvesse asutamislepingut."

Siseriiklik õigus

8 Gesetz über Unterlassungsklagen bei Verbraucherrechts- und anderen Verstößen (seadus ettekirjutuste taotlemise kohta tarbijakaitse alaste õigusnormide rikkumise või muude eeskirjade eiramiste korral) § 2 näeb ette:

„1. Isiku vastu, kes rikub tarbijate kaitseks kehtestatud õigusnorme (tarbijakaitset käsitlevaid seadusi) muul viisil, kui tüüptingimuste kohaldamisel või soovitamisel, võib esitada tarbijate kaitse huvides ettekirjutust taotleva hagi. Kui äriühingu poolt toime pandud eeskirjade eiramised tulenevad äriühingu töötaja või volitatud isiku tegevusest, siis on hagi esitamine põhjendatud ka ettevõtte omaniku vastu.

2. Käesoleva sätte tähenduses on „tarbijakaitset käsitlevad seadused" eeskätt:

1. Bürgerliches Gesetzbuch'i [Saksa tsiviilseadustik, edaspidi „BGB"] sätted, mida kohaldatakse […] kutseala esindaja ja tarbija vaheliste sidevahendi abil sõlmitud lepingute suhtes […].

[…]".

9 BGB § 312d „Lepingust taganemise õigus ja tagastamisõigus sidevahendi abil sõlmitud lepingute korral" sätestab lõikes 1 järgmist:

„1. Sidevahendi abil lepingu sõlminud tarbijal on §-s 355 kirjeldatud taganemisõigus. Kui leping puudutab kauba kättetoimetamist, võib taganemisõigust asendada §-s 356 ette nähtud tagastamisõigus."

10 BGB § 346 „Lepingust taganemise tagajärjed" on sõnastatud järgmiselt:

„1. Kui lepingupool võib vastavalt lepingule või seadusele lepingust taganeda, siis on pooled taganemise korral kohustatud saadud sooritused üksteisele tagastama ja tegelikult saadud viljad välja andma.

2. Tagastamise või välja andmise asemel peab võlgnik maksma hüvitist, kui:

1) tagastamine või välja andmine on üleantu olemuse tõttu välistatud;

2) ta on üleantud eseme ära tarvitanud, võõrandanud, koormanud kolmanda isiku õigusega, ümber töötanud või ümber korraldanud;

3) üleantu on halvenenud või hävinud; tavalisest kasutamisest tingitud kulumist ei arvestata.

Kui leping näeb ette vastusoorituse, tuleb seda hüvitise arvutamisel arvestada; laenust saadud kasu hüvitamisel võib tõendada, et kasu väärtus oli madalam.

3. Hüvitamise kohustus on välistatud, kui:

1) taganemise aluseks olev puudus ilmnes alles eseme ümbertöötamisel või ümberkorraldamisel;

2) halvenemine või hävimine toimus võlausaldajast tulenevatel asjaoludel või kui kahju oleks tekkinud ka võlausaldaja juures;

3) seadusest tuleneva taganemisõiguse teostamise puhul on üleantu halvenenud või hävinud vaatamata sellele, et lepingupool ilmutas niisugust hoolt, mida ta rakendab tavapäraselt oma asjades.

Alusetult saadu tuleb välja anda."

11 BGB § 347 „Kasutamine pärast lepingust taganemist" lõige 2 sätestab:

„Kui võlgnik tagastab eseme, maksab hüvitist või kui selle hüvitise maksmine on välistatud § 346 lõike 3 punktide 1 ja 2 alusel, hüvitatakse talle tema kantud vajalikud kulutused. Muud kulutused tuleb hüvitada, kui võlausaldaja on nende läbi rikastunud."

12 BGB § 355 „Lepingust taganemise õigus tarbijalepingute puhul" lõige 1 sätestab:

„Kui seaduses on tarbijale ette nähtud käesoleva sätte kohane taganemisõigus, ei ole tarbija selle õiguse tähtaegse kasutamise korral enam seotud lepingu sõlmimisel antud nõustumusega. Taganemist ei tule põhjendada ja sellest tuleb teatada kirjalikult või asja tagasisaatmisega müüjale kahe nädala jooksul; tähtaja arvestamisel läheb arvesse saatmise kuupäev."

13 BGB § 356 „Tagastamisõigus tarbijate sõlmitud lepingutes" lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Kui õigusnormid seda sõnaselgelt lubavad, võib §-s 355 ette nähtud taganemisõiguse lepingus asendada piiramatu tagastamisõigusega, kui leping on sõlmitud müügiprospekti põhjal. Selleks peavad eelnevalt olema täidetud järgmised tingimused:

1) müügiprospekt sisaldab selget teavet tagastamisõiguse kohta;

2) tarbija saab ettevõtja esindaja puudumisel müügiprospektiga üksikasjalikult tutvuda ja

3) tarbijale on tagastamisõigus antud kirjalikult."

14 BGB § 357 „Lepingust taganemise ja lepingu alusel saadu tagastamise õiguslikud tagajärjed" sätestab:

„1. Kui ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse taganemis- ja tagastamisõiguse suhtes analoogia alusel lepingu lõpetamist reguleerivaid sätteid. Paragrahvi 286 lõiget 3 kohaldatakse *mutatis mutandis* selle sätte kohasele maksete tagasimaksmise kohustusele; tähtaeg, mille see säte kehtestab, hakkab kulgema tarbijapoolsest taganemise või tagastamise avaldusest. Mis puudutab tarbija tagasimaksmise kohustust, siis selle tähtaeg hakkab samuti kulgema hetkest, mil tarbija teeb vastava avalduse; müüja tagasimaksmise kohustuse tähtaeg hakkab kulgema hetkest, mil see avaldus temani jõuab.

[…]

3. Erandina § 346 lõike 2 esimese lause punktist 3 tuleb tarbijal maksta hüvitist, kui üleantu on halvenenud tavapärase kasutuse tagajärjel, tingimusel et tarbijat oli

hiljemalt lepingu sõlmimise hetkel kirjalikult teavitatud nii sellisest õiguslikust tagajärjest kui ka võimalusest seda vältida. Ta ei pea sellist hüvitist maksma, kui halvenemine on aset leidnud asja kontrollimise tagajärjel. Paragrahvi 346 lõike 3 esimese lause punkti 3 ei kohaldata, kui tarbijat teavitati nõuetekohaselt tema õigusest lepingust taganeda või kui ta oli sellest muul viisil teadlikuks saanud.

4. Eelnevates sätetes on lepingupoolte õigused sätestatud ammendavalt."

15 BGB § 448 „Kättetoimetamiskulud ja sarnased kulud" lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Müüja kannab eseme üleandmise kulud, ostja kättesaamise ja eseme muusse kui lepingu täitmise kohta saatmise kulud."

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

16 Handelsgesellschaft Heinrich Heine on postimüügiga tegelev äriühing. Selle äriühingu kehtestatud müügilepingu tüüptingimused näevad ette, et tarbija kannab tarnimise eest ühtse saatekulu 4,95 eurot. See summa jääb lepingust taganemise korral tarnijale.

17 Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen on Saksa õiguse alusel asutatud tarbijakaitseühing, mis esitas Handelsgesellschaft Heinrich Heine vastu hagi, milles ta nõudis, et viimane loobuks kauba kättetoimetamiskulude jätmisest tarbijate kanda lepingust taganemise puhul.

18 Esimese astme kohus rahuldas Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfaleni nõude.

19 Oberlandesgericht Karlsruhe jättis rahuldamata apellatsioonkaebuse, mille Handelsgesellschaft Heinrich Heine selle otsuse peale esitas.

20 Bundesgerichtshof, kelle poole Handelsgesellschaft Heinrich Heine pöördus kassatsioonkaebusega, tõdeb, et Saksa õigus ei anna ostjale sõnaselgelt mingisugust õigust tellitud kauba kättetoimetamiskulude tagastamisele.

21 Nimetatud kohus on aga seisukohal, et kui direktiivi 97/7 tõlgendataks nii, et sellega on vastuolus kauba kättetoimetamiskulude jätmine tarbija kanda viimase poolt lepingust taganemise puhul, tuleks BGB asjaomaseid sätteid tõlgendada selle direktiiviga kooskõlas nii, et tarnija peab sellisel juhul nimetatud kulud tarbijale tagastama.

22 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab siiski, et tal ei ole võimalik teha nõutava kindlusega selgeks, kuidas tuleb tõlgendada nimetatud direktiivi ja eeskätt selle artikli 6 lõikeid 1 ja 2.

23 Bundesgerichtshof esitab selles osas mitu argumenti, mis võiksid toetada lahendust, mille kohaselt nimetatud direktiiviga ei ole vastuolus sellised õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas.

24 Esiteks, väljend „taganemisõiguse kasutamisega seotud" („infolge der Ausübung seines Widerrufsrechts"), mis sisaldub direktiivi 97/7 saksakeelse versiooni artikli 6 lõike 1 esimese lõigu teises lauses ja lõike 2 teises lauses, võib viidata sellele, et need sätted puudutavad üksnes lepingust taganemisest tulenevaid kulusid, jättes välja kauba kättetoimetamiskulud, mis on lepingust taganemise hetkel juba tekkinud. Selle direktiivi teised keeleversioonid, eelkõige inglis- ja prantsuskeelne versioon, näivad seda tõlgendust toetavat.

25 Teiseks ei välista nimetatud direktiivi artikli 6 lõike 2 esimene lause eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates seda, et lepingust taganemise korral hüvitatakse tarnijale selliste tarbijale tehtud soorituste maksumus, mida ei saa natuuras tagastada. Seega on kõnealuse artikliga kooskõlas järeldada, et kauba tarnimise näol on tegemist sooritusega, mille eest peab tarbija tagastama tarnijale asendusväärtuse kättetoimetamiskulude suuruses summas, ning sellest tulenevalt väheneb tarnija tagasimaksekohustus vastavas proportsioonis.

26 Kolmandaks ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates kindel, et eeskätt direktiivi 97/7 põhjenduses 14 väljendatud tarbijakaitse eesmärk nõuab kauba kättetoimetamiskulude hüvitamist. Tavapärase ostu puhul peab tarbija samuti katma poodi minemisega seotud kulud, ning lisaks peab ta poodi jõudmiseks kulutama aega.

27 Neil asjaoludel otsustas Bundesgerichtshof menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi [97/7] artikli 6 lõike 1 [esimese lõigu] teist lauset ning lõiget 2 tuleb tõlgendada selliselt, et nendega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt võib kauba kättetoimetamiskulud jätta tarbija kanda ka siis, kui tarbija on kasutanud taganemisõigust?"

Eelotsuse küsimus

Euroopa Kohtule esitatud märkused

28 Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen, Hispaania, Austria ja Portugali valitsus ning Euroopa Ühenduste Komisjon leiavad, et direktiivi 97/7 artikli 6 sätetega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt võib tarnija jätta kauba kättetoimetamiskulud tarbija kanda, kui tarbija on kasutanud oma taganemisõigust.

29 Esiteks tuleb direktiivi 97/7 artikli 6 lõike 2 esimeses lauses kasutatud väljendit „tarbija makstud summad" tõlgendada laialt, et hõlmata kõik tarbija poolt lepingu täitmise raames tarnijale tehtud rahalised maksed, sh kauba kättetoimetamiskulud.

30 Lisaks näevad nimetatud direktiivi artikli 6 lõiked 1 ja 2 nende arvates ette, et tarbijalt, kes kasutab oma taganemisõigust, võib nõuda üksnes kauba tagastamise otseseid kulusid. Seetõttu ei saa muid kulusid, eeskätt kauba kättetoimetamisega seotud kulusid, jätta tarbija kanda.

31 Lisaks tuleks tarbijale tagastada kulud, mida ta on kandnud seoses tarnija sellise kõrvalsooritusega nagu kauba kättetoimetamine (mis ei paku pärast tarbija lepingust taganemist enam mingit huvi), et kaitsta tarbijat nende riskide eest, mis tulenevad tegelikust võimatusest näha kaupa enne sidevahendi abil lepingu sõlmimist.

32 Saksamaa valitsus väidab vastupidi, et direktiivi 97/7 artikli 6 lõike 1 esimese lõigu teise lause ja lõike 2 sätteid tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt võib kauba kättetoimetamiskulud jätta tarbija kanda, kui tarbija on kasutanud oma taganemisõigust.

33 Nimetatud valitsus väidab sisuliselt, et direktiiv 97/7 ei reguleeri kättetoimetamiskulude nõudmist tarbijapoolse lepingust taganemise korral. Sellest tulenevalt kuulub nende kulude nõudmine „taganemisõiguse kasutamisest tuleneva[te] muud[e] tingimus[te] ja kokkulep[ete]" alla, mis tuleb direktiivi põhjenduse 14 kohaselt kindlaks määrata liikmesriikidel.

34 Sama valitsus leiab, et direktiivi artikli 6 lõike 2 esimese lause tähenduses tarbija „makstud summade" tagastamine puudutab üksnes põhisooritusi ja eeskätt tarbija makstud hinda.

35 Saksamaa valitsuse arvates teeb direktiiv 97/7 vahet taganemisõiguse „kasutamisega seotud" kuludel, mis tulenevad selle õiguse teostamisest, ja teistel kuludel, mis on tekkinud lepingu sõlmimise või täitmise tõttu. Selles osas peetakse tema arvates direktiivi artikli 6 lõike 2 teises lauses silmas üksnes taganemisõiguse kasutamisest tulenevaid kulusid, samas kui teiste lepingust tulenevate kulude suhtes kohaldatavat korda nimetatud direktiiviga ühtlustatud ei ole. Kättetoimetamiskulud tekivad aga enne taganemisõiguse teostamist ning sellest sõltumatult. Seega reguleeritakse nende nõudmist iga liikmesriigi siseriikliku õigusega.

36 Mis puudutab direktiivi 97/7 artikliga 6 taotletavaid eesmärke, siis väidab Saksamaa valitsus, et selle artikli eesmärk on küll selle ebasoodsa olukorra korvamine, mis tuleneb sellest, et tarbijal on võimatu kontrollida kaupa enne lepingu sõlmimist. Kuid see eesmärk ei viita kuidagi sellele, et lepingulist suhet oleks võimalik täielikult ümber kujundada.

37 Lisaks ei takista asjaolu, et tarbija kannab kättetoimetamiskulud, tal kasutada taganemisõigust. Nimelt on teda ühelt poolt enne lepingu sõlmimist teavitatud selliste kulude suurusest. Teiselt poolt on lepingust taganemise otsus nende kulude olemasolust sõltumatu, sest need on juba tasutud.

Euroopa Kohtu vastus

Sissejuhatavad märkused

38 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et direktiivi põhjendusest 4 tuleneb, et selle eesmärk on kehtestada sidevahendi abil sõlmitud lepingute valdkonnas minimaalsed ühiseeskirjad Euroopa Liidu tasandil.

39 Eeskätt on direktiivi artikli 6 lõike 1 esimese lõigu esimeses lauses tunnustatud tarbija taganemisõigust, mida ta võib teostada kindlaksmääratud tähtaja jooksul ilma sanktsioonide ja põhjendusteta.

40 Mis puudutab lepingust taganemise õiguslikke tagajärgi, siis direktiivi 97/7 artikli 6 lõike 2 esimene ja teine lause näevad ette, et „tarnija [on] kohustatud tasuta tagastama tarbija makstud summad. Ainus taganemisõiguse kasutamisega seotud maks, mida võib tarbijalt nõuda, on kauba tagastamise otsesed kulud."

41 Direktiivi põhjendusest 14 tuleneb siiski, et lepingust taganemise õiguslike tagajärgede ühtlustamine ei ole täielik ning seega on liikmesriikide ülesandeks „kindlaks määrata taganemisõiguse kasutamisest tulenevad muud tingimused ja kokkulepped".

Väljendi „tarbija makstud summad" tõlgendamine

42 Põhikohtuasjas tuleb anda vastus küsimusele, kas direktiivi 97/7 artikli 6 lõiked 1 ja 2 hõlmavad kauba kättetoimetamiskulude nõudmist juhul, kui tarbija on kasutanud oma taganemisõigust või vastupidi, peavad seda reguleerima liikmesriigid.

43 Selles osas on oluline märkida, et direktiivi artikli 6 lõike 2 esimese lause sõnastus paneb tarnijale tarbija lepingust taganemise korral üldise tagastamiskohustuse, mis

puudutab kõiki tarbija poolt lepingu raames makstud summasid ja seda olenemata nende maksmise alusest.

44 Vastupidi sellele, mida väidab Saksamaa valitsus, ei tulene direktiivi 97/7 artikli 6 sätete sõnastusest ega nende üldisest ülesehitusest, et väljendit „makstud summad" tuleks tõlgendada nii, et sellega viidatakse üksnes tarbija makstud hinnale ja mitte viimase kantud kuludele.

45 Nimelt teeb direktiiv 97/7 vastavalt selle artiklile 4 vahet kauba hinna ja kättetoimetamiskulude vahel üksnes seoses teabega, mida tarnija peab tarbijale andma enne lepingu sõlmimist. Mis puudutab seevastu lepingust taganemise õiguslikke tagajärgi, siis ei tee direktiiv sellisel moel vahet ning peab seega silmas kõiki tarbija poolt tarnijale makstud summasid.

46 Seda tõlgendust toetab lisaks väljendi „[a]inus […] maks, mida võib tarbijalt nõuda" sõnastus, mida kasutatakse nimetatud lõike 2 teises lauses, et viidata „kauba tagastamise otses[tele] kulud[ele]". Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 32, on „[v]äljendi „ainus maks" tõttu […] vaja kasutada kitsast tõlgendust ja see väljend muudab kõnealuse erandi ammendavaks".

47 Seetõttu tuleneb eelnevast, et direktiivi 97/7 artikli 6 lõike 2 esimeses lauses kasutatud väljend „makstud summad" hõlmab kõiki tarbija poolt lepingust tulenevate kulude katmiseks makstud summasid, kui direktiivi artikli 6 lõike 2 teise lause tõlgendusest ei tulene teisti.

Väljendi „taganemisõiguse kasutamisega seotud" tõlgendamine

48 Nagu sai meenutatud käesoleva otsuse punktis 35, väidab Saksamaa valitsus ühtlasi seda, et direktiivi 97/7 artikli 6 lõike 1 esimese lõigu teises lauses ja lõike 2 teises lauses kasutatud väljend „taganemisõiguse kasutamisega seotud" ei hõlma mitte kõiki tarbijalt nõutavaid kulusid, vaid üksnes neid, millel on seos taganemisõiguse kasutamisega. Seega reguleeritakse nende sätetega üksnes lepingust taganemisest tulenevaid kulusid.

49 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et mõnes keeleversioonis võib direktiivi artikli 6 lõike 1 esimese lõigu teist lauset ja lõike 2 teist lauset tõlgendada kas nii, et selles viidatakse üksnes taganemisõiguse teostamisest tulenevatele ja sellest põhjustatud kuludele või nii, et selles viidatakse kõigile lepingu sõlmimisest, täitmisest ja lõpetamisest tulenevatele kuludele, mida võidakse nõuda tarbijalt juhul, kui viimane on kasutanud taganemisõigust.

50 Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 41, siis vaatamata sellele, et direktiivi 97/7 saksa-, inglis- ja prantsuskeelses versioonis on kasutatud vastavalt väljendeid „infolge", „because of" ja „en raison de", ei kasuta sellist väljendit direktiivi muud keeleversioonid, eeskätt hispaania- ja itaaliakeelne versioon, vaid viitavad lihtsalt tarbijale, kes kasutab oma taganemisõigust.

51 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt välistab liidu direktiivide ühetaolise tõlgendamise vajadus selle, et kahtluse korral tõlgendataks sätte sõnastust eraldatult, ning nõuab vastupidi, et seda oleks tõlgendatud ning kohaldatud teistes ametlikes keeltes koostatud versioone silmas pidades (vt selle kohta 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-296/95: EMU Tabac jt, EKL 1998, lk I-1605, punkt 36; 17. juuni 1998. aasta otsus kohtuasjas C-321/96: Mecklenburg, EKL 1998, lk I-3809, punkt 29;

20. novembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-375/07: Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading, EKL 2008, lk I-8691, punkt 46, ning 10. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-199/08: Eschig, EKL 2009, lk I-8295, punkt 54). Lisaks sellele tuleb juhul, kui liidu õigusakti keeleversioonides on erinevusi, tõlgendada asjaomast sätet lähtuvalt selle õigusakti üldisest ülesehitusest ja eesmärkidest, mille osa see säte on (vt 9. märtsi 2000. aasta otsus kohtuasjas C-437/97: EKW ja Wein & Co, EKL 2000, lk I-1157, punkt 42; 4. oktoobri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-457/05: Schutzverband der Spirituosen-Industrie, EKL 2007, lk I-8075, punkt 18, ning 9. oktoobri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-239/07: Sabatauskas jt, EKL 2008, lk I-7523, punkt 39).

52 Tuleb tõdeda, et direktiivi 97/7 artikli 6 lõike 1 esimese lõigu teise lause ja lõike 2 teise lause tõlgendus, mille kohaselt nende sätetega viidatakse kõigile lepingu sõlmimisest, täitmisest ja lõpetamisest tulenevatele kuludele, mida võidakse nõuda tarbijalt juhul, kui viimane on kasutanud taganemisõigust, vastab direktiivi üldisele ülesehitusele ja eesmärgile.

53 Nimelt toetab seda tõlgendust ühelt poolt asjaolu, et isegi direktiivi 97/7 nendes keeleversioonides, mis kasutavad direktiivi artiklis 6 sõna „seotud" või muud sellist väljendit, viidatakse selle direktiivi põhjenduses 14 kuludele, mis jäävad tarbija kanda „taganemisõiguse kasutamise korral". Sellest tuleneb, et vastupidi Saksamaa valitsuse väidetele viitab direktiivi artikli 6 lõike 1 esimese lõigu teine lause ja lõike 2 teine lause kõigile lepingust tulenevatele kuludele ja mitte üksnes taganemisõiguse kasutamisest tulenevatele ja sellest põhjustatud kuludele.

54 Mis puudutab teiselt poolt direktiivi 97/7 artikli 6 eesmärki, siis tuleb rõhutada, et direktiivi põhjendus 14 sätestab, et tarbija lepingust taganemise korral tarbijalt lepingust tulenevate kulude nõudmise keelu eesmärk on tagada, et selle direktiiviga antud

taganemisõigus „ei oleks pelgalt vormiline" (vt selle kohta 3. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-489/09: Messner, EKL 2009, lk I-7315, punkt 19). Kuna nimetatud artikli 6 selge eesmärk on mitte pärssida tarbija soovi taganemisõigust kasutada, oleks selle eesmärgiga vastuolus tõlgendada seda artiklit nii, et see annab liikmesriikidele õiguse lubada, et sellise lepingust taganemise puhul jäävad kättetoimetamiskulud tarbija kanda.

55 Selles osas tuleb meelde tuletada, et direktiivi artikli 6 lõike 1 esimese lõigu teine lause ja lõike 2 teine lause lubab tarnijal nõuda tarbijalt viimase lepingust taganemise korral üksnes kauba tagastamise otseseid kulusid.

56 Kui ka kättetoimetamiskulud peaksid jääma tarbija kanda, läheks selline – vältimatult tarbija taganemisõiguse kasutamise soovi pärssiv – kulude nõudmine vastuollu direktiivi artikli 6 eesmärgi endaga, nagu seda on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktis 54.

57 Lisaks sellele ohustaks selline kulude nõudmine sidevahendi abil sõlmitud lepingu poolte riskide tasakaalustatud jaotust, sest kõik kauba vedamisega seonduvad kulud jääksid tarbija kanda.

58 Lisaks ei muuda asjaolu, et tarbijat oli teavitatud enne lepingu sõlmimist kättetoimetamiskulude suurusest, olematuks pärssivat mõju, mida avaldab nende kulude nõudmine tarbijalt tema soovile kasutada oma taganemisõigust.

59 Kõige eelnevaga arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 97/7 artikli 6 lõike 1 esimese lõigu teist lauset ja lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt võib tarnija sidevahendi abil sõlmitud lepingu puhul nõuda kauba kättetoimetamiskulusid tarbijalt, kui tarbija on kasutanud taganemisõigust.

Kohtukulud

60 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 1997. aasta direktiivi 97/7/EÜ tarbijate kaitse kohta sidevahendi abil sõlmitud lepingute korral artikli 6 lõike 1 esimese lõigu teist lauset ja lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt võib tarnija sidevahendi abil sõlmitud lepingu puhul nõuda kauba kättetoimetamiskulusid tarbijalt, kui tarbija on kasutanud taganemisõigust.

Allkirjad